

AZ ELECTROLUX EGYETLEN EURÓPAI PORSZÍVÓGYÁRÁBAN

UltraSilencer Green, a környezetbarát csoda

Ma már elképzelhetetlen és szinte nevetséges az az 1876-ban megjelent első, kézzel üzemeltetett tisztítóeszköz, mely a vákuum elvén működött Chicagóban. Akkoriban a porszívózás nem tartozott az egyszerű hétköznapi műveletek közé. A porszívót lovas kocsival vontatták, miközben hosszú csövét az udvarba húzva takarítottak vele.

Ehhez képest ma, a 21. század küszöbén egy-egy porszívó akkumulátoros, képes teljesen egyedül közlekedni a lakásban, alig hallható, formatervezett, energiatakarékos, és nem utolsósorban alkatrészeinek nagy része újrahasznosítható. A jászberényi *Electrolux Lehel Kft.* által gyártott *UltraSilencer Green* a felsorolt tulajdonságok majdnem mindegyikének megfelel, tudtuk meg Vass Attilától, a porszívógyár igazgatójától.

PORSZÍVÓK A NAGYVILÁGBAN

A forgókefés söprögépet, a nyeles szőnyegtisztítót, az elektromos padlókeféléő gépet, valamint a forgókefés szőnyegporolót a porszívó elődjének is tekinthetjük. Mégis az 1868-ban Ives W. McGaffney által készített első, vákuumos chicagói tisztítóeszköz tartják a porszívó őseinek. Ebből az igen nehezen használható szerkezetből a legtöbbet Bostonban adták el, ám az 1871-es nagy chicagói

tűzvész miatt összesen két példány maradt fenn. A 19. században több feltaláló kísérletezett manuális szerkezetek létrehozásával Európában és Amerikában. Az első elektromos porszívót 1901-ben az angol hídépítő Hubert Cecil Booth angol mérnök találta ki. Lovak szállították az aprónak és könnyűnek nem nevezhető találmányt. A masina fűlsiketítő zajjal működött, ám VII. Edward királynak mégis elnyerte a tetszését. Olyannyira, hogy megkoronázása előtt ez a szerkezet

Vass Attila
gyári igazgató

varázsolta tisztává a Westminster-apátságot. James Murray Spangler – nem sokkal Booth után – szintén saját maga által tervezett porszívót készített, nem csoda, hiszen porallergiában, illetve asztmában szenvedett. Készüléke azért volt egyedi, mert egy párnahuzat segítségével gyűjtötte össze a felszívott port. Mivel Spanglernek nem volt elég pénze, ezért kénytelen volt eladni a szabadsalom jogát sógorának, Hoovernek. Akinek nevét az angol nyelv azóta is a porszívó szinonimájaként használja. Az első gépe 1908-ban debütált a piacon, és 30 kilóval könnyebb volt elődeinél, mindössze 20 kg-ot nyomott.

Az 1920-as években már olyan porszívók kezdtek elterjedni, melyek elfogadható mérettel és súllyal, valamint cserélhető porzsákkal rendelkeztek. Ám ezek a készülékek is egészen a II. világháborúig luxuscikknek számítottak. A háborút követően a termék már a középosztály számára is elérhető volt, mára pedig szinte kivétel nélkül minden családnál fellelhető legalább egy porszívó.

Legutóbb 2010 júniusára az Electrolux a Svédországban klasszikusnak számító, kék alapon sárga korona mintájú háztartási gépeket tervezett. Összesen négyet, két porszívót, egy mosogatógépet, valamint egy hűtő- és fagyasztószekrényt. A vállalat ezzel ünnepelte a svéd trónörökös Victoria hercegnő és Daniel Westling esküvőjét.

MAGYARORSZÁG ELSŐ PORSZÍVÓI

A hajdúsági Téglás község határában eredetileg hadiipari termékeket és autóalkatrészeket gyártottak. 1957-ben váltás történt, megkezdtek az első magyar keverőtárcsás mosógépek előállítását. Nem sokkal később már centrifugát, bojleret, később pedig porszívót és fűtőtestet is gyártottak. A *Hajdu* márkanév a hatvanas években mindennaposá vált, sőt egyre nagyobb igény támadt a termékekre.

A gyár 1978 végére a csőd szélére került azonban, el is rendelték a szanálását. Ám az Állami Tervezetttség az utolsó pillanatban meggondolta magát, lecsérélte a teljes vezetőséget, hitelt biztosított és a vállalat a nyolcvanas évek közepére elérte virágkorát, akkor 3200-an dolgoztak Tégláson. Legismertebb típusaik a Hajdu 1301-es és a 1304-es termék volt. A Hajdúsági Iparművek 1993-as privatizációjakor átalakult. Ma már nem gyártanak porszívót.

Az Electrolux Lehel Kft. elődje a hatvanas években a Fémnyomó- és Lemezárugyár volt. 1952-ben átadott jászberényi üzemében 1958-ban indulhatott a sorozatgyártás, s két év alatt 8000 – Mofém villanymotorral és kompresszorral szerelt – Super 100 típusú hűtőgép készült el. Az első Lehel névre hallgató készülék, a 100 literes Lehel 100-as 1960-ban hagyta el a gyárat, s a termék rövid idő alatt igen népszerűvé és keresetté vált.

1970-ben ünnepélyes keretek között adták át az egymilliomodik háztartási hűtőszekrényt, s abban az évben

már közel 280 ezer készüléket gyártottak. A nyolcvanas években nyolc telephelyen működő vállalat létszáma meghaladta a 3000 főt.

Az 1991-es privatizáció során a svéd AB Electrolux megvásárolta a Lehel Hűtőgépgyárat, amelynek termelése a kilencvenes évek végére meghaladta az évi egymillió szériát, napjainkban pedig több mint ötmillió terméket gyártanak.

1996-ban a gyártási profilt szélesítették és elindult a porszívógyártás. 2005-re az anyacég svédországi, angliai és németországi gyárait megszüntette és Jászberénybe telepítette át egyetlen porszívógyárát – tudtuk meg a gyár igazgatójától, Vass Attilától.

Az Electrolux-csoport, a világ egyik vezető háztartási és ipari készülék gyártója lett, évente közel 40 millió készüléket értékesít a világ több mint 150 országában. Legfőbb szempontnak az innovációt tartják, ami mindig komoly megfontolásokon és körültekintő vásárlói felméréseken alapul. A termékeik sorába tartozó hűtőszekrények, mosogatógépek, porszívók és tűzhelyek olyan kedvelt és ismert márkanevek alatt futnak, mint az Electrolux, AEG-Electrolux, Zanussi, Eureka és Frigidaire. 2009-ben összesen 109 milliárd svéd

korona volt a cégcsoport forgalma, alkalmazottainak száma pedig 51 ezer.

2008 decemberében a Forgó Morgó program keretében a Múlt Háza – Jövő Háza kiállításon kiosztották Magyarország legöregebb még működő porszívója verseny díjait. Első díjat kapott egy 83 éves Lux Turbator, második és harmadik lett két 82 éves Electro Lux. Az egyik tulajdonosa jászberényi lakos, az Electrolux munkatársa.

ULTRASILENCER GREEN GYÁRTÁSA

Az Electrolux egyetlen európai porszívógyárba külön buszok szállítják a dolgozókat, akik szigorú munkavédelmi előírások mellett dolgoznak.

Összesen 20 termékcsaládot gyártunk, 14 szerelősoron 600 dolgozóval. Szezonban (ez szeptember és március közötti időt jelenti) 5 másodpercenként gördül le egy-egy kész porszívó a szelőszalagról. Az elmúlt négy évben 10 új terméket vezettünk be a piacon, vagyis évente 2–3 új készüléket kínálunk a háziasszonyok figyelmébe – fogalmazott Vass

Attila. Aki, elmondása szerint, nem csak kényszerből porszívózik, hanem szakmai kíváncsiságból is, hiszen minden terméket kipróbál. Miközben a gyárban minden új típust 650 órás tesztnek vetnek alá. Ez körülbelül annyi, mintha valaki 10 éven keresztül heti, illetve napi rendszerességgel takarítaná vele otthonát. Mivel a gyár összeszerelő üzem és alkatrészeket nem állít elő, ezért a porszívók alkatrészeinek 60%-át hazai gyártóktól (ez mintegy 90 cég), míg 40%-át más külföldi cégektől rendelik. A gyárban úgynevezett „EMS”-rendszer szerint dolgoznak. Ez egy globális, más országokban is alkalmazott rendszer. Így a jászberényi üzem valamennyi dolgozója a világ más üzemében is képes lenne munkát végezni. A számítógépes program segítségével a szerelés minden fázisát nyomon tudják követni. Nem csak azért vannak az alkatrészek kódokkal ellátva, hogy egy esetleges hiba esetén az alkatrész gyártójáig visszakereshető legyen a

probléma oka, hanem így az is nyomon követhető, hogy melyik alkatrészt ki szerelte be a háztartási eszközbe.

A porszívók külső megjelenését (angolul designját) Stockholmban tervezik, de a zsűrizésben, a típus fejlesztésében magyar mérnökök is részt vesznek. A tavaly piacra került *UltraOne* prémium kategóriás porszívónál a tervezésben is részt vállalhattak. Az Electrolux 90 évnyi porszívó-fejlesztési tapasztalata öltött testet egy gépben. A készülék csendes és a külseje is igen impozáns.

Mint megtudtuk, a 21. század egyik legfontosabb követelménye az, hogy egy termék minél halkabb legyen azért, hogy porszívózás mellett beszélgethessünk, telefonálhassunk vagy akár még zenét is hallgathassunk. Az Electrolux stockholmi hanglaboratóriuma például egy 2009 júniusában végzett felmérés során kiderítette, hogy a takarítás a klasszikus zenére a leghatékonyabb. Örömtelneek, sőt felemelőnek érezték az emberek, amikor Vivaldit hallgattak takarítás közben. Emellett az akkumulátoros működés (pl. az Electrolux Ergorapido) és a vezeték nélküliség szintén egy fontos haladási irány a fejlődésben. Ma is elsődleges szempont a kényelem, az energiatakarékosság, és ezáltal a lehető legkörnyezetbarátabb megoldás. Az UltraSilencer Greent a jászberényi gyárban a kilences porszívószerelő szalagon gyártják, egyenpólóban rakja össze 18 gyári dolgozó. A szalag mellett a 15 munkafázist műanyagba bújtatott kiírások jelzik. Az első munkafázisok egyike egy három munkaállásos forgóasztal, ahol a motorházba behelyezik a motort, majd következik a műanyag alkatrészek, kábelek, szabályozópanelek behelyezése. Fontos, hogy hibátlan, karcmentes alkatrészek kerüljenek a gépbe. Majd jön a teljes funkcionális- és teljesítményteszt. A munkafázis utolsó része a csomagolás és a tartozékok behelyezése. Csomagolás után a helyi Electrolux

Jászberényben összesen 20 termékcsaládot gyártanak, 14 szerelősoron 600 dolgozóval. A gyárban minden új típust 650 órás tesztnek vetnek alá. Az *UltraSilencer Green* a lehető legkörnyezetbarátabb. Burkolatának és alkatrészeinek 55%-a újrahasznosított műanyagból készül.

Lehel Kft. logisztikai központjába kerülnek a termékek, ahonnan 80%-ukat Európa országaiba, 20%-ukat más kontinensekre, így Amerikába, Japánba és Ausztráliába szállítják. Ez utóbbi esetben 8 hetet utaznak a környezetbarát csodák. A termékeket 98%-ban hajóval szállítják a célállomásra.

AZ ULTRASILENCER GREEN TULAJDONSÁGAI

A fekete és zöld színű porszívó környezetbarát. Burkolatának és alkatrészeinek 55%-a újrahasznosított műanyagból készül. Csak a motor egyes alkatrészei készülnek első gyártású fémlemezből, melyek később újra felhasználhatók. Így a porszívó, életciklusa végén 93%-ban forgatható vissza egy új termékbe. A teljes gyártási folyamat során 90%-kal kevesebb energia kell a készülék előállításához, mintha új műanyagból készülne a modell.

Egy 2009-ben készített felmérésből kiderül, hogy a fogyasztók 44%-a a jelenlegi gazdasági helyzet ellenére sem változtat vásárlói szokásain, és továbbra is a környezetbarát termékeket keresi – meséli a jászberényi gyár vezetője. Az emberek keresik a környezetvédelmi szempontoknak is megfelelő háztartási készülékeket, így az alacsony energiafogyasztású modelleket. Egy porszívó teljes életciklusa alatt elhasznált energiámnnyiség 75%-át a működése közben fogyasztott áram adja. Az öko-készülékek motorja 33%-kal kevesebb energiát fogyaszt, s közben ugyanolyan erős szívóteljesítményt nyújt, mint egy átlagos 2000 wattos modell. A Green nem csupán energia- és alapanyag-felhasználás tekintetében környezetbarát, de zajterhelés tekintetében is kiemelkedően jól teljesít. 68 dB (A) zajszintjével a piac egyik legcsendesebb porszívója. Ez idáig 2009-ben megkapta a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Környezetvédelmi Innovációs Díját, az Iparfejlesztési Közalapítvány

Szervezési Innovációs Díját, emellett külföldön és itthon is számos más díjat kapott.

Az újrahasznosított alkatrészek miatt a készülék színe fekete, amelyen helyenként diszkrét zöld elemek is megjelennek, ezzel szimbolizálva a környezetbarát kialakítást és működést. Gyártása során 2009-ben is hangsúlyozták az üzemen az energiatakarékos törekvést. Az Electrolux 2005–2009 között az úgynevezett Green Spirit program kapcsán gyáregységeiben 15%-kal csökkentette az energia- és vízfelhasználását. A programot idén is folytatja.

A gyár egész területén érzékelhető a környezetvédelmi tudatosság, szelektíven gyűjtik a hulladékot, és ameddig lehetséges, felhasználják a csomagolófóliákat, béleelőanyagokat.

Vass Attila igazgató elmondta, hogy a gyár irányításában fontosnak érzi a csapatmunkát. Tudás, akarat, elhivatottság – ennek köszönhetőek a több mint tíz év alatt elért sikereik.

Elmondása szerint a vásárlók többségének egyik fő kérdése, hogy porzsákos vagy porzsák nélküli, vezetékes vagy vezeték nélküli gépet vásároljanak. A szakember véleménye szerint ez leginkább szokás vagy egyéni elképzelés kérdése, hiszen a porszívók minősége és hatékonysága nem vitatott. A többregegy anyagok szűrésének köszönhetően a nagyon apró porszemet is képesek összegyűjteni, így még a lakás levegőjét is tisztítják. Van olyan típus, ami egyedül tölti fel magát, beprogramozás után önállóan közlekedik a lakásban, de vannak olyan igények például, hogy alkalmas legyen autó, konyhai asztal, lakásfal vagy éppen háziállat szőrének porszívózására. Arról nem is beszélve, ha valaki gyermekének szeretne porszívót vásárolni, az Electrolux gyermekporszívót is tud neki ajánlani.

Tábori Zsuzsa

